

پاسخنامه

پایه :	۶	موضوع :	علوم قرآن
تاریخ :	۹۰/۳/۲۴	ساعت :	۸

نام کتاب: آموزش علوم قرآن (کتاب فارسی)

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سوال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سوال آخر نمره داده نمی شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی:

۱. در آیه شریفه «فخرج علی قومه من المحراب فأوحی إليهم أن سبحوا بكرةً وعشيّاً» کدام یک از معانی «وحي» آمده است؟ د ۱۴

أ. هدایت غریزی ب. الهام یا سروش غیبی ج. وحی رسالی د. اشاره پنهانی ■

۲. کدام گزینه از ویژگی‌های مصحف علی(ع) نیست؟ ج ۶۳

أ. ذکر آیات مکی قبل از آیات مدنی ب. روشن بودن سیر تاریخی نزول آیات
ج. بیان اختلاف قرائات ■ د. ذکر مناسبت‌های نزول در حاشیه

۳. اگر بدون تغییر الفاظ و عبارات آیه‌ای از قرآن، حکم آن برداشته شود اتفاق افتاده است. ب ۱۰۵

أ. تحریف ب. نسخ محتوا ■ ج. تأویل د. نسخ مشروط

۴. آیه شریفه «ومن یرد أن یضله یجعل صدره ضیقاً حرجاً کأنما یصد فی السماء» مثال برای کدام جهت از جهات اعجاز است؟ أ ۱۷۲

أ. علمی ■ ب. عددی ج. تشریحی د. وحدت موضوعی

تشریحی:

۱. دیدگاه علامه طباطبایی درباره «نزول دفعی و تدریجی قرآن» را شرح دهید. ۲۵

قرآن در شب قدر با وجود باطنی و اصلی خود یکجا بر قلب پیامبر صلی الله علیه وآله فرود آمد؛ سپس تدریجاً با وجود ظاهری خود، در فاصله‌های زمانی و در مناسبت‌های گوناگون در مدت نبوت نازل گردید.

۲. از معیارهای تشخیص سوره‌های مکی و مدنی، معیار خطاب را توضیح دهید. ۴۳

هر سوره‌ای که در آن، خطاب به مشرکان باشد، مکی و هر سوره‌ای که در آن خطاب به مؤمنان باشد، مدنی است؛ زیرا در مکه غلبه با مشرکان و در مدینه غلبه با مؤمنان بوده است.

۳. از ویژگی‌های قصص قرآنی دو ویژگی «گزینش در قصه» و «واقع‌گرایی» را توضیح دهید. ۱۲۸

گزینش در قصه: در نقل داستان‌ها به همان اندازه که حامل پیام است اکتفا می‌کند و هیچ داستانی را به طور کامل نقل نمی‌کند بلکه قسمت‌هایی را که با هدف اصلی مرتبط است بیان می‌کند.

واقع‌گرایی: قصه‌های قرآن حق هستند یعنی تماماً عین حقیقت است که واقع شده و هرگز تخیل در آن راه ندارد.

۴. حضرت علی(ع) پس از به خلافت رسیدن، چه موضعی در قبال مصحف‌های عثمانی گرفتند؟ چرا؟ ۸۲

با وجود غلط‌های املائی مصحف عثمان، مردم را بر آن داشت تا به همان مصحف ملتزم باشند و تغییری در آن ندهند، این دستور به خاطر آن بود که هیچ کس به عنوان اصلاح قرآن، تغییر و تحریفی در آن به وجود نیاورد.

۵. چرا «قرائت عاصم به روایت حفص» در طیّ قرون پی در پی تا امروز همواره میان مسلمانان متداول بوده است؟ ۹۵ و ۹۶
این تداول به چند سبب است: ۱. شایع بودن آن در میان عامه مسلمانان؛ ۲. ثقه بودن راویان؛ ۳. پذیرفته شدن آن از سوی بزرگان؛ ۴. اسناد حفص در نقل قرائت عاصم از علی امیر المؤمنین(ع).

۶. أ. «تفسیر» و «تأویل» را تعریف کنید. ب. رابطه آن دو را با محکم و متشابه ذکر نمایید. ۱۱۵-۱۱۶
أ. بیان ابهامات (که در محکم و متشابه وجود دارد) را تفسیر و بیان شبهات (که صرفاً در متشابهات وجود دارد) را تأویل می‌گویند.
ب. هر متشابهی علاوه بر تفسیر به تأویل نیز نیاز دارد. تفسیر، ابهام آن را برطرف و تأویل شبهه آن را دفع می‌کند، ولی آیات محکمه فقط به تفسیر نیاز دارند تا ابهام آنها برطرف شود.

۷. اقسام سوگند در قرآن را نوشته، برای یک مورد، مثالی بزنید. ۱۳۹
۱. سوگند صریح: ن و القلم و مایسترون ۲. سوگندهای منفی: لا أقسم بیوم الدّین ۳. سوگندهای تقدیری: لئن أخرجوا لا یخرجون معهم ...

۸. ضمن تعریف تحدی، چهار مرحله از مراحل تحدی قرآن را بنویسید. ۱۶۰
تحدی به معنی همآورد خواستن است. قرآن در پنج مرحله تحدی و همآورد خواستن خود را مطرح کرده:
۱. به طور مطلق سخنی همانند قرآن بیاورند. ۲. اگر می‌توانند ده سوره، هر چند کوچک، مانند قرآن بیاورند. ۳. برای آنکه از اعتبار مدعیان بکاهد پیشنهاد می‌کند یک سوره همانند قرآن بیاورند. ۴. سرانجام برای آخرین بار عجز و ناتوانی نهایی آنان را با قاطعیّت هر چه تمام تر اعلام می‌نماید. ۵. در مرحله آخر، برای همیشه اعجاز و تحدی قرآن را اعلام می‌کند.

۹. چهار مورد از «دلائل نفی تحریف»، را فقط نام ببرید. ۱۸۵
۱. گواهی تاریخ. ۲. ضرورت تواتر قرآن. ۳. مسألة اعجاز قرآن. ۴. ضمانت الهی. ۵. عرضه روایات بر قرآن. ۶. نصوص اهل بیت علیهم السلام. ۷. نظر علمای بزرگ شیعه.